

**Høringsnotat
til
bekendtgørelse om folkeskolens prøver**

7. november 2019
Sags nr.:19/15627

1. Indledning

I perioden den 5. september 2019 til den 26. september 2019 har et udkast til revideret bekendtgørelse om folkeskolens prøver været i ekstern høring hos 60 myndigheder og organisationer m.v. og samtidig offentliggjort på Høringsportalen. Af de 60 hørte myndigheder og organisationer mv. har 23 afgivet høringsvar. Derudover har få enkeltpersoner og opgavekommissionen i matematik også afgivet høringsvar. Der vedlægges en oversigt over de hørte myndigheder og organisationer mv.

Flere høringssvar vedrører elementer, der ikke reguleres i bekendtgørelse om folkeskolens prøver, eller som ikke er påtænkt ændret med bekendtgørelsesudkastet, og disse er derfor ikke medtaget i høringsnotatet.

I høringsnotatet er medtaget de væsentligste punkter fra høringssvarene, som er relevante i forhold til bekendtgørelsesudkastet, samt Styrelsen for Undervisning og Kvalitets (herefter styrelsen) kommentarer hertil. Afsnittet er opbygget efter samme systematik som angivet i høringsbrevet.

2. Sammenfatning om ændring i bekendtgørelsen i forhold til høringsudkastet

De indkomne høringssvar har givet anledning til følgende ændringer i bekendtgørelsen om folkeskolens prøver i forhold til det udkast til bekendtgørelse, der har været i høring:

- Muligheden for at aflægge semesterprøver er tydeliggjort (gennemgående for alle prøver)
- Definitionen af målgruppen for idrætsprøven i § 33 er justeret, så elever med en alvorlig kronisk sygdom, der medfører varig eller periodevis nedsat fysisk funktionsevne, også omfattes.
- Den påtænkte skærpelse af kravet til gentagen og gensidig censur, således at to skoler, der indgår censorsamarbejde, ikke må planlægge

gentagen og gensidig censur inden for en samlet periode på to år, er ikke medtaget. Styrelsen vil arbejde videre med denne problemstilling.

- Den påtænkte bestemmelse om, at afgørelser, som skoler, der ikke er del af den offentlige forvaltning, træffer i forbindelse med prøveaflæggelse, skal følge forvaltningslovens regler, er ikke medtaget i den udstedte bekendtgørelse. Styrelsen vil arbejde videre med denne problemstilling.
- Der er foretaget enkelte præciseringer til den bundne fællesprøve i naturfagene (afsnit I)
- Vurderingskriterierne til de nye, digitale naturfagsprøver er præciseret (afsnit II)
- Generelt for de praktiske/-musiske valgfag er det præciseret, at prøveoplægget ikke er bundet af, at det skal tage udgangspunkt i Fælles Mål, for undervisningen på både 7. og 8. klassetrin, men i undervisningen på skolen, så der tages hensyn til efterskoler mv., som ikke udbyder 7. klasse (afsnit III)
- Der er sket enkelte præciseringer til prøven i valgfaget madkundskab (afsnit III)
- Det påtænkte lodtrækningselement i prøven i valgfaget håndværk og design er ikke medtaget i den udstedte bekendtgørelse. Det betyder, at der også fremadrettet kun stilles krav om et prøveoplæg (afsnit III)
- Der er sket enkelte præciseringer til prøven i valgfaget musik (afsnit III)
- Der er foretaget en række ændringer i prøven i valgfaget billedkunst (afsnit III).

Der er herudover foretaget ændringer af sproglig og redaktionel karakter, samt fejlrettelser.

3. Generelle bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet

Landsforeningen af 10.klasseskoler, Ankestyrelsen, Rigsrevisionen, Fagbevægelsens Hovedorganisation og Dansk Friskoleforening har ingen bemærkninger.

Flere organisationer mv. er positive over for bekendtgørelsesudkastet og bakker op om den politiske aftale om styrket praksisfaglighed i folkeskolen. Det gør sig gældende for Børne og Ungdomspædagogernes Landsforbund, Danske Erhvervsskoler og – Gymnasier -Lederne, Frie Skolers lærerforening, Dansk Industri og Dansk Arbejdsgiverforening, Danmarks Lærerforening og Danmarks Billedkunstlærere mener, at faggrupperne skulle være inddraget i arbejdet med udarbejdelse af bekendtgørelsen om folkeskolens prøver.

Styrelsens bemærkninger

Faggruppernes overordnede formål er at rådgive Børne- og Undervisningsministeriet og styrelsen i forhold til udviklingen af folkeskolens

fag. Ministeriets og styrelsens arbejde med at udmønte den politiske aftale om at løse bindingerne i Fælles Mål har været omfattende og ud fra en samlet prioritering, har ministeriets og styrelsens inddragelse af faggrupperne i første del af 2019 haft fokus på kvalificering af de nye læseplaner og undervisningsvejledninger i fagene. Fremadrettet vil styrelsen – i henhold til kommissoriet for faggrupperne - også inddrage faggrupperne i forhold til at rådgive styrelsen om evaluering og om prøver i fagene, herunder hvordan den rette kobling mellem fagene og prøverne sikres. Der vil således være mulighed for at drøfte prøver på de kommende møder i faggrupperne i efteråret 2019.

Prøve i de praktisk/musiske valgfag i 8. klasse

Danmarks Private Skoler anfører, at forholdene vedrørende eksamenslængde på op til fire timer vil medføre pres på faglokaler mv.

Frie Skolers Lærerforening finder, at det er vanskeligt for eleverne at aflægge prøve i et toårigt valgfag, hvis en elev skifter skole, og skolerne ikke tilbyder de samme valgfag.

Ungdomsskoleforeningen udtrykker bekymring for, at de nye obligatoriske valgfag ikke kan afholdes i december/januar prøvetermin, da prøveoplæg tidligst vil kunne trækkes 1. april.

Danmarks Lærerforening mener, at tidsfrister i forhold til elevens valg af frivillig prøve, og til hvem det skal meddeles, bør tydeliggøres i bekendtgørelsen.

Efterskoleforeningen anfører, at prøveoplæggene ikke skal være bundet af, at der skal være elementer fra elevens undervisning på 7. klassetrin.

Styrelsens bemærkninger

En elev kan blive nødt til at vælge et nyt obligatorisk valgfag, hvis elevens nye skole, en nærliggende skole eller den kommunale ungdomsskole ikke kan tilbyde eleven undervisning i det valgfag, som eleven tidligere har haft. Det vil medføre, at den nye skole må tilbyde den supplerende undervisning (faglige støtte), der er nødvendig, for at eleven kan følge undervisningen i faget på det pågældende klassetrin.

Semesterprøver kan afholdes i prøveterminen december-januar, såfremt eleven har afsluttet undervisningen i faget i prøveterminen. Styrelsen har på baggrund af høringssvar fra Ungdomsskoleforeningen tydeliggjort muligheden for at aflægge semesterprøver ved at fastsætte en frist for lodtrækning for prøver, som afholdes i prøveterminen december-januar. Fristen er fastsat til den 1. december.

Skolerne kan fastsætte regler for, hvornår elever skal til- eller framelde sig de frivillige prøver i 9. og 10. klasse. Skolerne skal dog senest den 1. december forud for maj/juni prøver og 1. oktober forud for december/januar prøverne meddele styrelsen antallet af elever, der skal aflægge de enkelte prøver.

Styrelsen har taget Efterskoleforeningens bemærkning om prøveoplæg til efterretning og justeret fagbilagene til de fire praktisk/musiske fag, så det fremgår, at prøveoplæg tager udgangspunkt i Fælles Mål, som har været genstand for undervisning i faget på skolen i 7. og/eller 8. klasse.

Prøven i musik

Helle Munksgaard Petersen anfører, at eleverne bør have mulighed for at aflægge prøven som en individuel prøve eller i det mindste gøre solospil til en mulighed samt give eleven mulighed for at fremføre egen komposition til prøven.

Læreruddannelsens Musiklærerforening og Danske Professionshøjskoler foreslår, at undervisningsbeskrivelsen i musik indeholder didaktiske overvejelser/valg inden for fagets kompetenceområder, og at dispositionen til den mundtlige del af prøven skal perspektiveres til den praktiske del i form af stikord.

Musiklærerforeningen foreslår endvidere, at andre elever kan assistere de elever, der aflægger prøve, at eleverne har krav på minimum en times vejledning fra faglærer, og at der sker en vægtning i karaktergivningen mellem den praktiske og mundtlige del af prøven.

Styrelsens bemærkninger

Kompetencemålet inden for ”Musikudøvelse” lyder som følger: ”Eleven kan udtrykke sig musikalsk i fællesskab med andre”. Musikundervisningen i folkeskolen indeholder ikke soloundervisning på et instrument, og derfor skal eleverne til prøven kun i lav grad vurderes på deres praktiske og håndværksmæssige kompetencer på et instrument. De logistiske/praktiske rammer og fagformålet/Fælles Mål lægger ikke op til dette. Musik i folkeskolen er ikke et musikskolefag. Elever, der komponerer eller skriver egne sange, har rig lejlighed for at fremføre deres produkter til prøven - de skal blot samarbejde med en/flere. På den måde, som reglerne om prøven er formuleret, vil der være stor mulighed for elevinddragelse, medbestemmelse og rammer, som vil virke motiverende for eleverne. Ca. halvdelen af den mundtlige prøve bygger på den praktiske del og på, at eleverne har samarbejdet både i selve undervisningen og i undervisningstiden frem mod prøven. Den anden halvdel skal bygge på det lodtrukne færdigheds- og vidensområde, og også her skal gruppen arbejde sammen i undervisningstiden frem mod prøven. For at sikre den enkelte elevs mulighed for at præstere, skal der gives individuel karakter.

Den nuværende formulering ”indhold og form” i undervisningsbeskrivelsen for musik kræver i forvejen, at læreren har reflekteret overordnet og løbende om undervisningens organisering. Dispositionen skal både perspektivere i forhold til det lodtrukne færdigheds- og vidensområde og i forhold til den praktiske del af prøven.

Ønsket om at lade andre elever assistere ved den praktiske del af prøven imødekommes. Dette vil der bliver vejledt nærmere om i prøvevejledningen.

Ønsket om en præcisering af vægtningen af prøven ved karaktergivning er ikke imødekommet, da det ikke er tidsfordelingen mellem den praktiske og den mundtlige del, men det faglige indhold af den praktiske og den mundtlige prøve, der skal ligge til grund for vurderingen. Endvidere er de tre kompetenceområder ligestillede. Det er dermed læreren, som ved sin faglige og didaktiske vurdering skal sørge for, at eleven er blevet undervist i alle tre kompetenceområder. Det er derfor fortsat således, at karakteren gives på baggrund af en helhedsvurdering.

Prøven i håndværk og design

Den Faglige Forening Håndværk og Design finder, at det er uklart, om eleverne ved prøven skal trække mellem forskelligt formulerede prøveoplæg, eller om hele holdet skal have samme prøveoplæg. Foreningen foreslår, at der bliver en fælles problemstilling for hele holdet, som står i relation til undervisningsbeskrivelsen. Foreningen påpeger, at det ikke fremgår af bekendtgørelsesudkastet, hvor mange elever der kan gå til prøve på samme tid.

Styrelsens bemærkninger

Begrundelsen for at tilføje et krav om flere prøveoplæg (lodtrækningsselement) ved prøven i håndværk og design var, at prøven skulle ligne de øvrige prøver i de praktisk/musiske fag i højere grad. Styrelsen ændrer på baggrund af høringssvarende ikke som påtænkt antallet af prøveoplæg. Frem mod prøvens afholdelse vil styrelsen vejlede faglærerne i håndværk og design om, hvordan de udarbejder åbne prøveoplæg.

Styrelsen har desuden præciseret, hvor lang tid der skal afsættes til den reflekterende samtale mellem lærer, censor og elev.

Prøven i madkundskab

Helle Brønnum Carlsen har fremsendt en række forslag til uddybninger af prøven i madkundskab.

Styrelsens bemærkninger

Styrelsen kvitterer for de fremsendte forslag. I høringsudkastet var der ikke lagt op til ændring af den eksisterende madkundskabsprøve. Styrelsen har derfor pt. gennemført enkelte forslag med henblik på præciseringer. De angivne forslag vil indgå i styrelsens videre overvejelser.

Prøven i billedkunst

Danmarks Billedkunstlærere og Den Nationale Faggruppe i billedkunst på læreruddannelsen har fremsendt en række bemærkninger og kommentarer til bekendtgørelsesudkastet vedrørende valgfaget billedkunst, herunder anfægtes det, at sproget ikke tager højde for fagets særlige karakter, at

det er uklart, hvor mange prøveoplæg der er tale om, en manglende præcisering af, hvor lang tid der skal være til den enkelte elev, samt at det vurderes ikke at være meningsfuldt med en fire timers prøve, og at det i det hele taget er uklart, hvad der skal ske i de fire timer.

Styrelsens bemærkninger

Styrelsen har imødekommet ønsket om en anderledes prøveform, så der anvendes fagspecifikke begreber, så billedkunstfagets særlige fagkarakter træder tydeligere frem. Rammerne for eksaminationen, herunder den reflekterende billedsamtale, er ligeledes gjort tydeligere, da der er angivet tid for eksaminationen af eleverne inkl. karakterfastsættelse.

Styrkelse af de digitale prøver i fysik/kemi, biologi samt geografi

Frie Skolers Lærerforening, KL og Dansk SOSU-skoler kvitterer generelt positivt for styrkelsen af de digitale prøver i fysik/kemi, biologi og geografi.

Efterskoleforeningen anbefaler, at styrelsen snarest sender eksempelprøver ud, så eleverne kan forberedes til denne nye prøveform.

Danmarks Fysik- og Kemilærerforening (herefter DFKF) henviser til, at eleverne skal stilles et eller flere uddybende spørgsmål i løbet af prøveafholdelsen for at synliggøre omfanget af elevernes naturfaglige kompetencer. DFKF spørger i forlængelse heraf, hvad man gør, hvis eleverne selv har besvaret spørgsmålene.

Geografiforbundet (herefter GO) fremfører til Bilag 1, Afsnit 2, pkt. 10.4, at intentionen om at indrette den skriftlige prøve, så den dækker bredere områder af faget er god og rigtig. GO finder det dog uklart, hvilke tre dele eleverne skal prøves i.

GO bemærker videre, at den omstændighed, at eleven skal forholde sig til problemstillinger med naturvidenskabeligt indhold, betyder at halvdelen af geografi er udeladt fra afprøvningen.

Styrelsens bemærkninger

Eleverne skal stilles et eller flere uddybende spørgsmål. De uddybende spørgsmål skal være kompetencebaseret, og der findes derfor ikke udtømmende og specifikke svar på sådanne spørgsmål.

GO's bemærkninger vedrørende uklarheder om de tre dele, eleverne skal prøves i, tages til efterretning. I det endelige prøveformat vil der være en tydelig og afgrænset sammenhæng mellem hver del af prøven og vurderingskriterierne. Sammenhængen vil fremgå i prøvevejledningen.

GO's bemærkninger om, at halvdelen af geografi er udeladt fra afprøvningen, såfremt eleven skal forholde sig til problemstillinger med naturvidenskabeligt indhold, er ligeledes taget til efterretning. I forlængelse heraf har Styrelsen besluttet at justere på vurderingskriterierne, så de i højere grad rummer fagligheden i skolefaget geografi.

Præciseringer og ændringer til den fælles naturfagsprøve

KL anfører, at justeringerne af vurderingskriterierne i de digitale prøver samt i den fælles bundne naturfagsprøve med henblik på at styrke sammenhængen er positive.

Danske SOSU-Skoler bifalder og ser med tilfredshed på de foreslåede ændringer for de digitale prøver og ligeledes på de foreslåede præciseringer og ændringer til den fælles naturfagsprøve.

Frie Skolers Lærerforening finder det positivt, at de nye prøver vil indeholde flere opgaver og andre elementer, men at det er tvivlsomt, om det er muligt, under multiple choice-prøveformen, i højere grad at relatere vurderingskriterierne til naturfagernes kompetenceområder.

Efterskoleforeningen bifalder overordnet høringsudkastets præciseringer og rettelser, som fx afklarer de uklare elementer, som har været diskuteret ved prøverne de senere år i forhold til den fælles bundne naturfagsprøve. Foreningen anbefaler, at styrelsen snarest sender eksempelp prøver ud, så eleverne kan forberedes til denne nye prøveform.

DFKF påpeger det forvirrende udtryk i Bilag 1, pkt. 4.14.

GO finder, at prøveformen til den fælles prøve i fysik/kemi, biologi og geografi cementerer formen for den forrige prøve i fysik/kemi. Herved bliver eleverne frataget mulighederne for praktisk at demonstrere, hvordan man arbejder empirisk i geografi og biologi. GO foreslår, at en alternativ form kunne være, at eleverne i ugen op til prøven gennemfører og videodokumenterer empiriske undersøgelser i lokalområdet, såvel som i laboratoriet og i klasselokalet.

GO finder, at formuleringen i Bilag 1, pkt. 4.14. hænger fast i systemtænkning. Hertil henviser GO desuden til det nyligt udkomne faghæfte, hvor formålet med det fællesfaglige er beskrevet, så eleverne skal have mulighed for fordybelse og oplevelse af sammenhænge.

GO finder endvidere ikke, at formuleringerne i Bilag 1, pkt. 4.14 understøtter bedømmelsen af modellering som proces. I stedet mener GO, at der lægges op til at vurdere elevernes modelkompetence.

Styrelsens bemærkninger:

Styrelsen skal beklage en fejl i layoutet, så flere af vurderingskriterierne har fået et uhensigtsmæssigt linjeskift.

Der ikke er sket ændringer i forhold til prøveafholdelsen i den fælles prøve i fysik/kemi, biologi og geografi. Eleverne har fra prøven blev implementeret kunne inddrage egne undersøgelser fra f.eks. lokalområdet og virksomheder, som eleverne har gennemført og videodokumenteret i ugerne op til prøven. Dette er fortsat en mulighed.

Styrelsen bemærker, at formuleringen i Bilag 1, pkt. 4.14 ikke er ny. Endvidere vurderes bestemmelsens nuværende formulering at være operationel i en prøvesammenhæng og være i tråd med de bindende kompetencemål og færdigheds- og vidensområder. Styrelsen bemærker videre, at

modellering er et kompetenceområde i alle tre naturfag. Kompetenceområdet er udfoldet i de vejledende læseplaner og er defineret som værende både en proces og et produkt. Det er denne forståelse, der går igen i vurderingskriterierne. Derfor fastholder styrelsen, at eleven skal prøves i at udvikle modeller, da dette er en del af vurderingskriterierne, og da eleven godt kan formidle tanker og refleksioner af modellering som proces til prøven.

Styrelsen imødekommer GO's bemærkninger om, at det ikke er meningsfyldt at prøve eleverne i at forklare og begrunde valg af modelleringer. Styrelsen finder ikke, at denne proces kan vurderes tilstrækkeligt i prøvesituationen.

Prøven i idræt

KL bemærker, at den nye mulighed (§ 33) er en tiltrængt ændring, der giver fleksibel mulighed for, at elever med funktionsnedsættelser mv. i videst omfang kan deltage i prøven.

Danmarks Lærerforening hilser forbedring af vilkår for elever med funktionsnedsættelser velkommen.

Frie Skolers Lærerforening er positive over for, at elever med betydelig og varigt nedsat fysisk funktionsevne kan fritages for at blive bedømt på de kropslige færdigheder.

Dansk Handicaporganisationer (DH) finder det vigtigt, at børn med handicap bliver inkluderet i bl.a. idrætsundervisningen, og derfor som udgangspunkt skal aflægge prøve i faget, men at der skal gives mulighed for, at elever med omfattende fysisk handicap, og som har været generelt fritaget for idrætsundervisningen gennem skoleåret, skal have ret til som alternativ at trække et andet fag fra den naturfaglige pulje. Disse elever kan miste deres retskrav på optagelse på en gymnasial ungdomsuddannelse, hvis idræt bliver udtrukket. DH ser behov for at supplere bestemmelsen (§ 33), så elever med omfattende fysiske handicap, der selv ikke med kompenserende hjælpemidler eller støtte kan inkluderes meningsfuldt i idrætsundervisningen, og som derfor har været generelt fritaget for idrætsundervisningen gennem skoleåret, skal have ret til som alternativ at trække fag fra den naturfaglige pulje, såfremt idræt trækkes som eksamensfag – tilsvarende den ordning, der har fungeret for netop denne gruppe elever i skoleåret 2018/19.

Muskelsvindfonden glæder sig over den politiske vilje til at fjerne det diskriminerende i, at man mister retten til optagelse på en ungdomsuddannelse, hvis man ikke kan gennemføre den fysiske del af idrætsprøven. Muskelsvindfonden finder det vigtigt at inkludere børn med handicap i skolen og dens aktiviteter – også i idræt, men anfører, at der er en meget lille gruppe af børn med omfattende funktionsnedsættelse, som uanset hvordan undervisningen tilrettelægges, ikke kan deltage i idrætsundervisningen. Muskelsvindfonden foreslår, at den midlertidige ordning i 2019

permanentgøres. Det foreslås videre, at afgørelse om fritagelse for prøve-aflæggelse i den praktiske del af idrætsprøven skal kunne afprøves i Klagenævnet for Specialundervisning.

Videnscenter om handicap er af det indtryk, at der er et meget stort potentiale for at inddrage flere børn i idrætsundervisningen på alle klassetrin. Desværre kan muligheden for undtagelse fra idrætsfaget og prøver blive en nem løsning for både forældre, skole og lærere. Videnscenter om handicap mener bl.a., at der mangler en præcisering af håndtering af prøven for elever med svære kognitive problemer.

Dansk Skoleidræt appellerer til, at Børne- og Undervisningsministeriet formulerer klare retningslinjer for elevernes deltagelse i den daglige idrætsundervisning, da fritagelsen fra den praktiske del af prøven kan have den utilsigtede effekt og resultere i, at eleverne fritages fra den daglige idrætsundervisning. Det bør tydeligt understreges, at det er fritagelse for dele af prøven - ikke for idrætsundervisningen generelt. Endvidere opfordrer Dansk Skoleidræt til, at den nye bestemmelse bliver beskrevet i vejledninger mv., så uoverensstemmelser og tvivlsspørgsmål så vidt muligt undgås. Dansk Skoleidræt anfører, at det ikke fremgår af målgruppen for den nye bestemmelse, at elever med psykiske funktionsnedsættelser er omfattet.

Gigtforeningen anfører, at unge med børnegigt er særdeles dårligt stillet, hvis idræt udtrækkes som eksamensfag i folkeskolen og har forslag til ændret formulering. Foreningen mener ligeledes, der skal indskrives en klagemulighed.

Styrelsens bemærkninger

Der er ikke hjemmel i reglerne til at fritage en elev fra et helt fag i folkeskolen, medmindre der er tale om en elev, der modtager specialundervisning (mindst ni timers støtte om ugen). Antallet af obligatoriske prøver, herunder hvilke prøvefag hvortil der kan udtrækkes et alternativt udtræksfag, er reguleret i folkeskoleloven. DHs forslag om at supplere den nye bestemmelse i prøvebekendtgørelsen (§ 33) med en permanent løsning for den af DH beskrevne meget lille gruppe af elever, som heller ikke er i stand til at deltage i idrætsundervisningen, kan således ikke løses via prøvebekendtgørelsen og er uden for rammerne af denne høring. Styrelsen tager bemærkningerne til efterretning og vil afsøge eventuelle muligheder for denne gruppe.

For så vidt angår bemærkningen om, at afgørelsen om prøvefritagelse i den praktiske del af idrætsprøven skal kunne afprøves i Klagenævn for Specialundervisning, skal det bemærkes, at det er fastsat i prøvebekendtgørelsen, at afgørelsen skal træffes på baggrund af en udtalelse fra en speciallæge eller andre sagkyndige og efter samråd med forældre og eleven. Forslaget imødekommes derfor ikke.

Det følger af prøvebekendtgørelsens § 33, at målgruppen er elever med betydeligt og varigt nedsat fysisk funktionsevne med massive sammensatte hjælpebehov, for hvem deltagelse i den fysiske del af idrætsprøven vil være

en umulighed, eller elever, som er i en livstruende tilstand. Styrelsens ”Vejledning om prøve på særlige vilkår og fritagelse” beskriver en lang række muligheder for særlig tilrettelæggelse af folkeskolens prøver for elever med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse. Efter udstedelse af bekendtgørelsen vil styrelsen offentliggøre prøvevejledningen i idræt, hvor den ny bestemmelse i § 33 forklares og præciseres, herunder retningslinjerne herfor.

Krav til prøveaflæggelse på 9. klasseniveau for elever i 10. klasse

DI finder det rimeligt, at elever i 10. klasse, der aflægger prøve i 9. klasseniveau i skriftlig dansk og/eller matematik, skal aflægge alle delprøver i disse fag, før den skriftlige prøve kan betragtes som aflagt.

Danske SOSU-Skoler anfører, at de foreslåede ændringer af kravene til prøveaflæggelse på 9. klasseniveau for elever i 10. klasse vil bidrage til at mindske den herskende usikkerhed om opfyldelsen af optagelseskravene til ungdomsuddannelserne.

Danske Gymnasier påpeger, at det er foreningens forventning, at adgangsforsættelserne til de gymnasiale ungdomsuddannelser står over for at blive ændret igen, og opfordrer derfor til, at der i det omfang det er muligt, tages højde for dette, så unødvendige ændringer undgås.

Styrelsens bemærkninger

Det er styrelsens vurdering, at den nu gennemførte justering vil bidrage til mere enkle regler om aflæggelse af prøver i 10. klasse på 9. klasseniveau, herunder hvornår det er muligt at forbedre 9. klassekarakterer i 10. klasse.

Skærpelse og præcisering af krav til gentagen og gensidig censur

Danmarks Private Skoler er bekymret for, at det for store skoler med mange spor kan blive meget vanskeligt at efterleve, at der ikke må ske en gentagen og gensidig censur to skoler i mellem.

Efterskoleforeningen anfører, at § 49 kan tolkes i retning af, at fordelingen i censorarbejdet sker på skoleniveau og ikke på censorniveau, og at det i så fald kan give store udfordringer i fordelingen af censorarbejdet mellem skolerne.

Styrelsens bemærkninger

Styrelsen er på baggrund af høringssvarene fra Danmarks Private Skoler og Efterskoleforeningen blevet opmærksom på, at den påtænkte skærpelse af reglerne om gentagen og gensidig censur ikke er hensigtsmæssigt formuleret. Styrelsen vil derfor foretage en nærmere vurdering af, hvordan reglerne herom kan justeres, så der i højere grad ikke sker gentagen og gensidig censur. Den påtænkte ændring er derfor ikke medtaget i den udstedte bekendtgørelse.

Epinion har for Børne- og Undervisningsministeriet gennemført en undersøgelse af censorordningen for frie grundskoler ved de mundtlige

prøver. Undersøgelsen er offentliggjort i februar 2019. Undersøgelsen viser, at der er en tendens til, at de såkaldte ikke-kommunale censorringe er relativt små. Halvdelen af de ikke-kommunale censorringe består således af 2-4 skoler, hvorimod de kommunale censorringe oftest består af 11-20 skoler. Styrelsen vil derfor opfordre frie skoler til at deltage i kommunale censorringe og opfordrer ligeledes kommuner til at indtænke de frie skoler i de kommunale censorringe.

Fastsættelse af krav i forbindelse med håndtering af afgørelser

Danmarks Private Skoler mener, at formuleringen er i strid med gældende lov og hidtidig praksis og derfor bør rettes. Danmarks Private skoler henviser til Lov om friskoler og private grundskoler § 5, stk. 10, hvor det fremgår, at ”bestemmelserne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet og kapitel 8 om tavshedspligt m.v. gælder for bestyrelsen, lederen og andre ansatte ved skolen samt de tilsynsførende, der er nævnt i § 9 a, stk. 1.”

Styrelsens bemærkninger

Den påtænkte ændring er ikke medtaget i den udstedte bekendtgørelse. Styrelsen vil herefter arbejde videre med spørgsmålet.

Øvrige bemærkninger

Dansklærerforeningen påpeger, at der er stor divergens mellem læseplan og prøvebekendtgørelsen. I læseplanen bruges begreber som tekstkategori, fremstillingsformer og genre, hvorimod der i prøvebekendtgørelsens bilag 1 nævnes ”tekster, æstetiske tekster og multimodale tekster”, et andet sted står ”multimodal tekst eller æstetisk tekst uden tekstmodalitet, og et tredje sted ”4 forskellige eksempler på anden ikke-fiktion.

Styrelsens bemærkninger

Styrelsen tager Dansklærerforeningens bemærkninger til efterretning, og styrelsen vil tydeliggøre sammenhængen mellem Fælles Mål, bekendtgørelse, læseplan og prøvevejledning i den reviderede prøvevejledning, som offentliggøres i forlængelse af bekendtgørelsens udstedelse.

Danmarks Private Skoler gør opmærksom på oplevede udfordringer i forbindelse med bedømmelsen med prøven i dansk, skriftlig fremstilling. Det drejer sig bl.a. om usikkerhed om klagegange og censurs kommunikation med skolerne samt om en oplevelse af manglende konsensus omkring vurderingskriterier og vægtning af disse.

Styrelsens bemærkninger

Ordningen med én bedømmer ved folkeskolens skriftlige prøver er for nyligt blevet evalueret. Der henvises til VIVE's rapport om ”Evaluerings af ordning med én bedømmer ved folkeskolens skriftlige prøver” fra september 2019. Evalueringen har inddraget skoleledere, censorer og lærere og har bl.a. undersøgt klageprocedurer, dialog mellem skoler og censorer

og censorernes brug af vurderingskriterier og forskellige værktøjer i bedømmelsen. På baggrund af evalueringen skal der tages stilling til, om der skal foretages opfølgende initiativer til justering af bedømmelsesordningen.